

פרסום עיתי, עורך: ד"ר רז צימט

העברת רחים משאא'י מתפקידו: פיטורים או הכשרת הקרקע להתמודדותו בבחירות?

החלטת הנשיא אחמדינז'אד להעביר את ראש לשכתו מעורר המחלוקת, רחים משאא'י, מתפקידו ולמנותו כיועץ הנשיא וכיו"ר מזכירות ארגון המדינות הבלתי-מזדהות מעוררת עניין רב במערכת הפוליטית ובאמצעי התקשורת. בשורת פרשנויות, שהתפרסמו בימים האחרונים בתקשורת האיראנית, העריכו מבקרי הנשיא כי העברת משאא'י מתפקידו נועדה לשפר את מעמדו של משאא'י, לאפשר לו להיערך טוב יותר להתמודדות אפשרית בבחירות הקרובות ולהכשיר את הקרקע לקואליציה בין תומכי הממשלה לנציגי האגף הימני במחנה השמרני לקראת הבחירות.

במקביל זכו דברי השבח שחלק הנשיא למשאא'י לביקורת חריפה. עורך היומון כיהאן תקף בחריפות את דברי השבח למשאא'י וטען, כי הנשיא עודנו נתון תחת השפעת "הזרם הסוטה" ומשרת בהחלטתו את אויבי איראן. האתר אלף טען, כי במקום להודות למנהיג על שבלם את היוזמה לזמן את אחמדינז'אד לשימוע בפני המג'לס, בחר הנשיא לשבח את מי שהמנהיג התנגד למנות כסגן נשיא. בלוגר רפורמיסטי הגדיר את מינוי משאא'י כ"מכת אגרוף מצד אחמדינז'אד בפניו של ח'אמנאהאי" וטען, כי הנשיא ביקש להעביר מסר לאזרחי איראן כי הוא אינו רוכש עוד כבוד למנהיג העליון.

החלטתו המפתיעה של הנשיא אחמדינז'אד להעביר את ראש לשכתו מעורר המחלוקת, רחים משאא'י (Rahim Masha'i), מתפקידו ולמנותו כיועץ הנשיא וכיו"ר מזכירות ארגון המדינות הבלתי-מזדהות מעוררת עניין רב במערכת הפוליטית ובאמצעי התקשורת. בשורת פרשנויות, שהתפרסמו בימים האחרונים בתקשורת האיראנית, העריכו מבקרי הנשיא כי העברת משאא'י מתפקידו נועדה לאפשר לו להיערך טוב יותר לקראת התמודדות אפשרית בבחירות לנשיאות או לכל הפחות להכשיר את הקרקע לקואליציה בין תומכי הממשלה לנציגי האגף הימני במחנה השמרני לקראת הבחירות הצפויות ביוני 2013. במקביל זכו דברי השבח, שחלק הנשיא למשאא'י, לביקורת חריפה מצד מבקריו.

היומון תהראן אמרוז (Tehran Emrooz) המזוהה עם ראש עיריית טהראן ויריבו הפוליטי של הנשיא, מחמד-באקר קאליבאף (Mohammad-Baqer Qalibaf), סיפק שני הסברים אפשריים להחלטת הנשיא. הסבר ראשון הוא רצונו של הנשיא לפנות את משא'י לעיסוק גובר בהיערכות לקראת הבחירות לנשיאות ולאפשר לו להגביר את פעילותו בתוך איראן ומחוצה לה לקראת התמודדות אפשרית. הסבר אפשרי שני הוא שהנשיא מבקש לקרב אליו לקראת הבחירות אישים פוליטיים המזוהים עם האגף הימני במחנה השמרני (חברי "חזית העמידה האיתנה"), ובראשם ע'לאם-חסיין אלהאם (Gholam-Hossein Elham), שמונה לאחרונה שוב לתפקיד דובר הממשלה. פוליטיקאים אלה מתנגדים למשא'י והרחקתו מתפקיד ראש הלשכה עשויה לסייע לנשיא לכונן קואליציה עם פעילים ב"חזית העמידה האיתנה" לקראת הבחירות, לאחר שהבין כי הסיכויים לאישור מועמדותו של משא'י בבחירות על-ידי "מועצת שומרי החוקה" קלושים ביותר.

תהראן אמרוז" הזכיר, כי סיד חסן מוסוי (Seyyed Hasan Mousavi), שהתמנה לתפקיד ראש לשכת הנשיא במקום משא'י, נחשב לאחד מידידיו ומקורביו של משא'י ואין, לפיכך, בהעברת משא'י מתפקידו משום החלשת השפעתו של "הזרם הסוטה" בממשלה (תהראן אמרוז, 2 דצמבר 2012).

גם האתר פרדא (Farda) העריך, כי החלטת הנשיא קשורה ברצונו לבצר את מעמד מקורביו בלשכת הנשיא על מנת להכשיר את הדרך לשובו בעתיד ללשכת הנשיא. העברת משא'י מתפקיד ראש הלשכה תרחיק אותו, לטענת פרדא, ממוקד הביקורת התקשורתית ותסיר ממנו מגבלות חוקיות שניצבו בפניו בתפקידו הקודם. הוא יוכל להתפנות כעת לגיבוש תוכניותיו לקראת הבחירות. כמו כן הוא לא ייאלץ להתפטר מתפקידו - כפי שהחוק מחייב זאת - אם יחליט להתמודד בבחירות ויוכל להודיע על מועמדותו ברגע האחרון. "פרדא" הצביע, אף הוא, על אפשרות לכינון קואליציה פוליטית בין תומכי הממשלה לתומכי "חזית העמידה האיתנה" לקראת הבחירות ולהתמודדות בבחירות של אחד מבכירי החזית, כדוגמת אלהאם או באקר לנכראני (Baqer Lankarani), בתמיכת תומכי הנשיא (פרדא, 2 דצמבר 2012).

האתר טען, כי חילופי הגברי עליהם הודיע הנשיא מאמתים הערכות שפרסם בסוף השבוע בנוגע לפעילות גוברת מצד "הזרם הסוטה" לשם הכשרת הקרקע להתמודדות אפשרית של משאא' בבחירות. במסגרת פעילות זו פועלים תומכי הנשיא לטהר את שמו של משאא' מההאשמות ומהביקורת שהופנו נגדו בשנים האחרונות על מנת לאפשר לו להתמודד בבחירות או לכל הפחות להכשיר את האווירה להצגת מועמד אחר מטעם הממשלה כדי לממש את "מודל פוטין-מדבדב" באיראן לאחר הבחירות. אמצעי התקשורת תומכי הנשיא מובילים, לטענת האתר, מערכה שנועדה לקדם את מועמדות משאא' לתפקיד הנשיא ומפרסמים תוצאות סקרי דעת קהל המצביעים, לכאורה, על תמיכה ציבורית נרחבת במועמדותו (פרדא, 1 דצמבר 2012).

עורך היומון כיהאן (Kayhan) מתח ביקורת חריפה על חילופי הגברי עליהם הודיע הנשיא. במאמר מערכת, שפרסם חסין שריעתמדרי (Hossein Shariatmadari), תקף עורך כיהאן את החלטת הנשיא וטען, כי היא משרתת את יריביו שמתחו עליו ביקורת במהלך שנות כהונתו כנשיא. היה עדיף, טען שריעתמדרי, אילו הנשיא היה מתמקד בפתרון הבעיות הכלכליות הניצבות בפני אזרחי איראן ולא בחילופי גברי בעלי חשיבות מעטה.

את עיקר ביקורתו מיקד שריעתמדרי בדברי השבח, שהרעיף הנשיא על משאא' בצו שהוציא בעניין מינויו לתפקיד יו"ר מזכירות ארגון המדינות הבלתי-מזדהות. עורך "כיהאן" תהה, כיצד ניתן לשבח במילים חמות כל כך אדם שפגע בהצהרותיו באסלאם ובמוסלמים, דיבר על הצורך להעדיף את "האסכולה האיראנית" על פני "האסכולה האסלאמית" והגן על נאשמים בפרשיות שחיתות כלכלית. החלטת הנשיא ודברי השבח למשאא' מעידים על כך שהוא עדיין מושפע מ"הזרם הסוטה" המקיים קשרים עם האופוזיציה הרפורמיסטית. בהחלטתו משרת הנשיא את אויבי האסלאם ואיראן ופוגע בעצמו, באיראן ובאזרחי המדינה (כיהאן, 3 דצמבר 2012).

האתר אלף (Alef) מתח, אף הוא, ביקורת חריפה על הנשיא בעקבות דברי השבח למשאא'. דברי השבח שחלק הנשיא לראש לשכתו היו רבים אף יותר מאלה שחלק לו כאשר ביקש למנות לתפקיד סגנו הראשון לאחר הבחירות לנשיאות בשנת 2009, מינוי שבוטל בהנחיית המנהיג העליון. אף על-פי שאחמדינז'אד מודע היטב לעמדתו של המנהיג כלפי משאא', הוא לא נמנע מלשבח אותו במילים חמות המבטאות את עוצמת הקשרים בין השניים. לאחר שח'אמנהאי בלם את היוזמה לזמן את אחמדינז'אד לשימוע בפני המג'לס, דעת הקהל באיראן ציפתה שהנשיא יודה לו על כך, אך במקום להודות למנהיג הוא משבח במילים חמות את מי שהמנהיג הורה להעביר מתפקידו (אלף, 2 דצמבר 2012).

העברת משאא' מתפקידו זכתה להתייחסות גם ברשתות החברתיות. מג'תבא ואחדי (Mojtaba Vahedi), יועצו לשעבר של מנהיג האופוזיציה הרפורמיסטית, מהדי כרובי (Mehdi Karoubi), הגדיר בבלוג האישי שלו את החלטת הנשיא למנות את משאא' לתפקיד יו"ר מזכירות ארגון המדינות הבלתי-מזדהות כ"מכת אגרוף מצד אחמדינז'אד בפניו של ח'אמנהאי". ואחדי טען, כי מינוי משאא' נועד להשיג שתי מטרות: לחזק את השמועות בנוגע להתמודדותו האפשרית בבחירות הקרובות ולחזק את מעמדו

באמצעות נסיעות רבות יותר לחו"ל, פגישות עם מנהיגים זרים ותקציבים רבים יותר מתוקף תפקידו החדש.

ואחדי ציין, כי בשונה מכתבי המינוי, שהעניק אחמדינז'אד למשאא'י בשנת 2009, כתב המינוי הנוכחי אינו כולל התייחסות למחויבות משאא'י למנהיג העליון. במינוי משאא'י ביקש אחמדינז'אד לומר לאיראנים, שהוא אינו רוכש עוד כבוד לאדונו לשעבר [ח'אמנהאי], ולהעביר מסר לממשלות זרות שהוא מוכן לשלוח את נציגיו לקיים עימן שיחות מחוץ למסגרת המוגדרת על-ידי המנהיג העליון (<http://seyedmojtaba-vahedi.blogspot.com>, 1 דצמבר 2012).